

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-51>

УДК 378.6:338.48

# ІНТЕГРАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

## INTEGRATION OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES INTO THE TRAINING OF TOURISM BUSINESS SPECIALISTS: MODERN APPROACHES AND PRACTICAL ASPECTS

**Лисюк Тетяна Василівна**

кандидат педагогічних наук, доцент,  
Волинський національний університет імені Лесі Українки  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1629-9652>

**Lysiuk Tetiana**

Lesya Ukrainka Volyn National University

У статті досліджуються сучасні підходи до підготовки фахівців туристичного бізнесу через інтеграцію інноваційних педагогічних технологій у навчальний процес. Основна увага приділяється аналізу таких інноваційних методів навчання, як контекстне, імітаційне та проблемне навчання, модульне повне засвоєння знань, дистанційне навчання, дизайн-мислення, активне і інтерактивне навчання. Ці методи спрямовані на забезпечення глибокого засвоєння знань, розвитку професійних компетенцій та креативних навичок у здобувачів. У статті підкреслюється важливість інтеграції цих методів у підготовку фахівців туристичного бізнесу, що дозволяє підвищити якість навчання та забезпечити готовність випускників до ефективної роботи на сучасному туристичному ринку. Зроблено висновок, що використання інноваційних педагогічних технологій є ключовим фактором для формування конкурентоспроможних професіоналів, здатних адаптуватися до викликів часу та впроваджувати новітні рішення у своїй діяльності.

**Ключові слова:** інноваційні педагогічні технології, підготовка фахівців, туристичний бізнес, методи навчання, професійні компетенції.

The article explores modern approaches to training tourism business specialists through the integration of innovative pedagogical technologies into the educational process. The article considers the need to adapt educational programmes to a rapidly changing labour market, which requires highly qualified specialists who are able to work effectively in the context of globalisation and digitalisation. The main focus is on the analysis of such innovative teaching methods as contextual, simulation and problem-based learning, modular complete knowledge acquisition, distance learning and design thinking. These methods are aimed at ensuring deep knowledge acquisition, development of professional competences and creative skills of students. Contextual learning focuses on creating a learning environment that simulates real professional settings, allowing students to gain practical experience while they are still studying. Simulation-based learning, based on the use of role-playing games and simulations, promotes the development of practical skills and decision-making abilities in conditions as close to real-life as possible. Problem-based learning stimulates the development of critical thinking and analytical skills, which are key to solving complex problems in the tourism industry. The modular complete assimilation of knowledge allows the educational process to be structured in such a way that students can learn the material in stages, which improves the quality of education and individualises the approach to learning. Distance learning is seen as an effective tool to ensure continuous access to educational resources and professional development, especially in the context of the pandemic and the development of digital technologies. Design thinking, in turn, contributes to the development of an innovative approach to creating customer-focused tourism products. The article emphasises the importance of integrating these methods into the training of tourism business specialists, which allows improving the quality of training and ensuring that graduates are ready to work effectively in the modern tourism market. It is concluded that the use of innovative pedagogical technologies is a key factor in the formation of competitive professionals who are

able to adapt to the challenges of time and implement the latest solutions in their activities. This article will be useful for teachers, educational managers, researchers and anyone interested in current trends in training for the tourism business.

**Key words:** innovative pedagogical technologies, training of specialists, tourism business, teaching methods, professional competences.

**Постановка проблеми.** Сучасний ринок туризму характеризується високою конкуренцією, швидкими змінами у вимогах клієнтів та постійним вдосконаленням туристичних послуг. В умовах таких змін стає очевидним, що традиційні методи навчання вже не можуть повністю задовольнити потреби підготовки майбутніх фахівців туристичного бізнесу. Педагогічні підходи, які не враховують новітні технології та інноваційні методи, стають менш ефективними у формуванні компетенцій, необхідних для успішної професійної діяльності.

Інноваційні педагогічні технології відкривають нові можливості для вдосконалення навчального процесу. Вони спрямовані не лише на передачу знань, але й на розвиток критичного мислення, креативності та практичних навичок, що особливо важливо для майбутніх спеціалістів туристичної галузі.

Серед таких технологій варто виділити інтерактивні методи навчання, дистанційні форми освіти, використання мультимедійних ресурсів, віртуальну реальність і ін. Вони не лише покращують якість засвоєння матеріалу, але й дозволяють здобувачам відчувати реалії майбутньої професії ще на етапі навчання. Особлива увага приділяється практичним аспектам впровадження цих технологій у навчальні програми з підготовки фахівців туристичного бізнесу. Успішне впровадження інноваційних підходів сприяє формуванню конкурентоспроможних фахівців, які здатні адаптуватися до змінних умов ринку та активно впливати на розвиток туристичної індустрії.

Актуалізація цієї теми для сфери туризму є надзвичайно важливою, оскільки правильний вибір і поєднання методів і прийомів навчання дозволяє підготувати конкурентоспроможних фахівців, здатних успішно працювати в умовах глобалізації та динамічного розвитку туристичної індустрії.

Дослідження показують, що використання інноваційних методів не лише підвищує якість освіти, але й сприяє формуванню у студентів необхідних компетенцій для успішної кар'єри у сфері туризму. Однак, впровадження цих технологій вимагає значних зусиль з боку

освітніх установ, зокрема щодо адаптації навчальних планів і забезпечення необхідних ресурсів.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Інтеграція інноваційних педагогічних технологій у підготовку фахівців туристичного бізнесу є предметом дослідження багатьох науковців: Сингаївська І. В. [1], Sushchenko O., Akhmedova O., Stryzhak O. [2], Остап'юк Я. І., Миронов Ю. Б. [3], Мізюк Б. М. [4], Матросова В. О., Перерва П. Г., Матросов О. Д. [5] і ін.

**Формулювання цілей статті.** Метою цієї статті є аналіз сучасних підходів до інтеграції інноваційних педагогічних технологій у процес підготовки фахівців туристичного бізнесу, а також дослідження практичних аспектів їх застосування. Висвітлюючи ключові переваги та виклики впровадження цих технологій, у статті прагнемо підкреслити важливість інноваційних методів у забезпеченні високої якості освіти та відповідності підготовки спеціалістів сучасним вимогам ринку праці.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** У сучасній освіті, особливо в підготовці фахівців сфери туризму, важливо чітко розмежовувати методи та прийоми навчання, а також розуміти їхню взаємодію та значення в освітньому процесі.

*Метод навчання* визначає загальний підхід до організації навчального процесу, задаючи напрям і структуру викладання матеріалу. У контексті підготовки фахівців туристичного бізнесу, методи навчання мають відповідати вимогам індустрії, зокрема необхідності розвитку практичних навичок, креативного мислення та здатності адаптуватися до змінних умов ринку [2].

*Прийом навчання* є частиною методу і конкретним інструментом, який використовується для реалізації освітніх цілей. У сфері туризму, де важливим є розвиток комунікативних навичок, культурної обізнаності та професійної компетентності, прийоми навчання дозволяють адаптувати загальні методи до специфічних потреб здобувачів [2].

Таблиця 1, демонструє обґрунтування поняття методів і прийомів навчання, підкреслюючи їх роль у підготовці фахівців туристичного бізнесу; методику викладання, яка

інтегрує методи і прийоми в єдину систему, забезпечуючи комплексний підхід до формування професійних компетенцій у здобувачів.

Сьогодні найбільш популярними інноваційними методами навчання, які дозволяють використовувати нові технології викладання є: контекстне навчання, імітаційне навчання, проблемне навчання, модульне повне засвоєння знань, дистанційне навчання, дизайн-мислення, активне навчання, інтерактивне навчання (рис. 1). Ці методи дозволяють ефективно впроваджувати нові підходи та технології в освітній процес.

Таблиця 2 демонструє обґрунтування та аналіз навчальних методів для підготовки фахівців туристичного бізнесу.

Для успішної реалізації інноваційних методів навчання необхідна інтеграція прийомів (частин методів): словесних, наочних, практичних, проблемно-пошукових, індуктивно-дедуктивних та традиційних [1]. Такий підхід забезпечить комплексний та ефективний навчальний процес, адаптований до потреб сучасних здобувачів і вимог туристичної галузі.

1. *Словесні методи:* (словесно-інформаційні; словесно-евристичні; словесно-дослідницькі) – використання лекцій, пояснень, бесід, дискусій, диспутів та обговорень для передачі знань та інформації.

2. *Наочні методи* (наочно-демонстраційні; наочно-евристичні; наочно-дослідницькі) – використання демонстрацій, ілюстрацій, відеоматеріалів, та візуальних засобів для кращого засвоєння матеріалу.

3. *Практичні методи* (практично-репродуктивні; практично-евристичні; практично-дослідницькі) – включають виконання завдань, симуляцій, рольових ігор, та інших видів практичної діяльності.

4. *Проблемно-пошукові методи* (створення ситуації, коли всі думають) – орієнтація на вирішення реальних проблем, пошук рішень через аналіз та дослідження.

5. *Індуктивно-дедуктивні методи* – використання логічного переходу від конкретного до загального (індукція) та від загального до конкретного (дедукція) для формування знань.

6. *Традиційні методи* – використання логічного переходу від конкретного до (конкретного) та від загального до (загального) для формування знань. Пошук зв'язків та аналогій між різними концепціями чи ситуаціями, що сприяє кращому розумінню матеріалу.

У таблиці 3 відображено, як інноваційні методи навчання можуть бути реалізовані в контексті різних етапів навчального процесу, із застосуванням різноманітних прийомів і

Таблиця 1

### Обґрунтування поняття методу і прийому навчання

| Поняття                     | Опис   | Обґрунтування  |
|-----------------------------|--|--|
| <b>Метод навчання</b>       | Особлива форма організації навчального процесу і подачі матеріалу, яка визначає загальний підхід до навчання та виховання.                           | Метод навчання є фундаментальною складовою педагогічного процесу, що визначає структуру, порядок і логіку викладання матеріалу, а також способи взаємодії з здобувачами. |
| <b>Прийом навчання</b>      | Частина методу, окремий вид роботи викладача з здобувачами, спрямований на реалізацію конкретної педагогічної задачі в рамках обраного методу.       | Прийом навчання дозволяє викладачу деталізувати метод, адаптувати його до конкретної ситуації, забезпечуючи ефективну реалізацію навчальних цілей на практиці.           |
| <b>Методика викладання</b>  | Сукупність прийомів і технік певного типу, що забезпечують комплексний підхід до навчання і формують стратегію викладання ОК.                        | Методика викладання інтегрує методи і прийоми в єдину систему, що дозволяє організувати навчальний процес на високому рівні та досягти максимальних результатів.         |
| <b>Ефективність методів</b> | Методи навчання можуть варіюватися за складністю і підходом, але їхня ефективність залежить від правильного підбору і вдалого поєднання з прийомами. | Для досягнення прогресивних результатів важливо використовувати методи, що відповідають сучасним вимогам освіти, і адаптувати їх через прийоми до реальних умов.         |

Джерело: складено автором

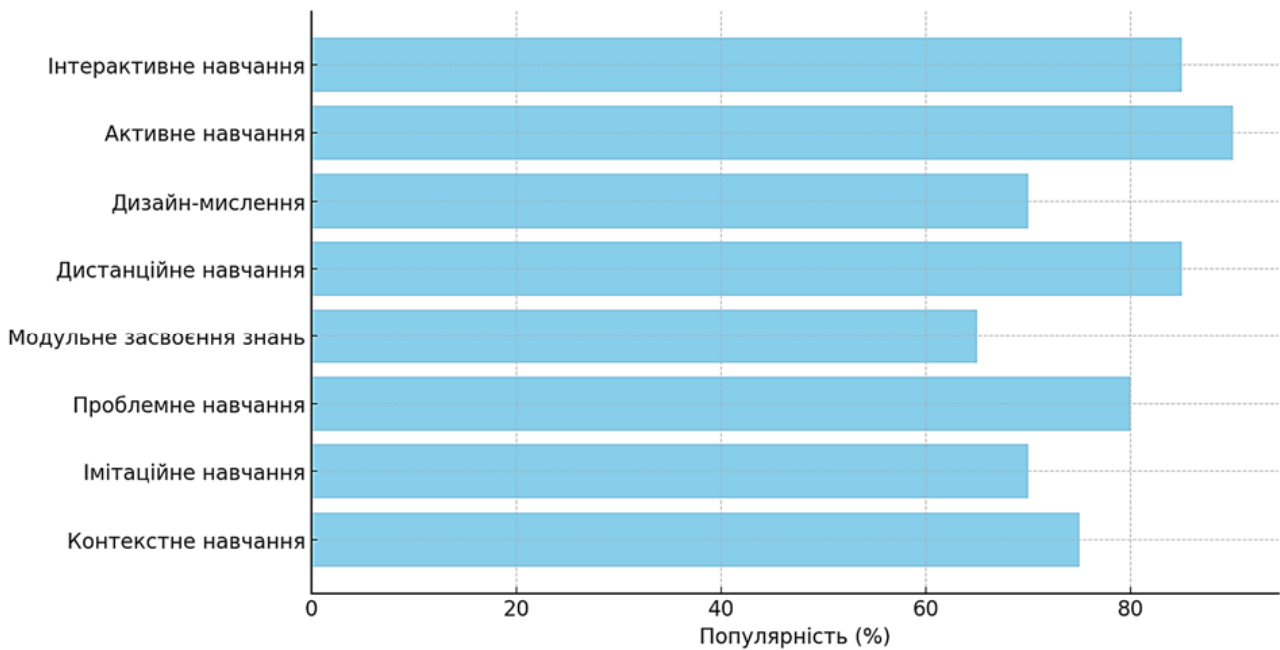


Рис. 1. Популярність інноваційних методів навчання

Джерело: побудовано автором

методів. Ці прийоми та методи дозволяють максимально ефективно інтегрувати інноваційні підходи до навчання у підготовку фахівців туристичного бізнесу.

Важливим у навчальному процесі є застосування *прийомів навчання*, без яких неможлива реалізація методів. Прийоми навчання є інструментами, які конкретизують і деталізують методи, забезпечуючи їх практичне втілення та ефективність. Вони дозволяють адаптувати загальні методичні підходи до конкретних умов навчання, враховуючи особливості аудиторії, навчальний контекст та цілі заняття [4].

*Забезпечення практичної реалізації методів.* Методи навчання задають загальну структуру і напрям навчального процесу, але саме прийоми дозволяють втілити ці методи у навчальний процес. Наприклад, метод проблемного навчання передбачає розвиток критичного мислення, але без конкретних прийомів, таких як постановка проблемного питання або аналіз кейсу, реалізувати цей метод буде неможливо.

*Адаптація до навчальних умов.* Прийоми навчання дають можливість враховувати різні фактори, що впливають на навчання, такі як рівень підготовки здобувачів, специфіка ОК, технічні можливості і ін. Наприклад, для викладання складного теоретичного матеріалу можна використовувати прийом наочного

пояснення, що допоможе зробити матеріал доступнішим для розуміння [5].

*Підвищення ефективності навчання.* Вибір відповідних прийомів дозволяє підвищити ефективність навчального процесу, зробити його більш динамічним і результативним. Наприклад, застосування прийому інтерактивного опитування під час лекції сприяє активізації уваги здобувачів і покращенню засвоєння матеріалу.

*Стимулювання пізнавальної активності.* Прийоми навчання допомагають стимулювати інтерес і мотивацію до навчання, роблять процес навчання більш захоплюючим і інтерактивним. Використання таких прийомів, як групові обговорення, індивідуальні завдання, сприяє залученню здобувачів до активної участі в навчальному процесі.

*Гнучкість у застосуванні.* Прийоми навчання є досить гнучкими і можуть змінюватися залежно від умов навчання, рівня складності матеріалу, мети заняття і контингенту здобувачів. Це дозволяє ефективніше реагувати на динаміку навчального процесу і коригувати його в реальному часі.

*Забезпечення зворотного зв'язку.* Через прийоми навчання викладач може отримувати зворотний зв'язок від здобувачів, оцінювати їх розуміння матеріалу і своєчасно коригувати навчання. Наприклад, прийом опитування

Таблиця 2

## Аналіз навчальних методів для підготовки фахівців туристичного бізнесу

| № | Метод навчання                           | Обґрунтування  | Аналіз  |
|---|--|--|---|
| 1 | <b>Контекстне навчання</b>               | Створення навчального середовища, максимально наближеного до реальних умов професійної діяльності.   | Забезпечує можливість застосовувати знання в реальних або симульованих умовах, підвищує професійну компетентність, сприяє розвитку вміння адаптуватися до непередбачуваних ситуацій, що є критично важливим у туризмі.  |
| 2 | <b>Імітаційне навчання</b>               | Використання рольових ігор та симуляторів для заучування здобувачів у процес виконання професійних обов'язків.   | Дозволяє отримати досвід у безпечних умовах, розвиває практичні навички та здатність приймати рішення в складних ситуаціях, моделювати взаємодію з клієнтами, вирішення конфліктних ситуацій.   |
| 3 | <b>Проблемне навчання</b>                | Орієнтація на розвиток критичного мислення та вирішення складних завдань.  | Сприяє розвитку аналітичних навичок, необхідних для ефективного управління та прийняття рішень у туристичній галузі.  |
| 4 | <b>Модульне навчання</b>                 | Поділ навчального матеріалу на модулі, які здобувачі повинні засвоїти поетапно.  | Дозволяє гнучко організувати навчальний процес, враховуючи індивідуальні особливості здобувачів, допомагає здобувачам зрозуміти складні аспекти туристичного бізнесу, такі як логістика, маркетинг та управління ризиками.  |
| 5 | <b>Дистанційне навчання</b>              | Дозволяє навчатися у зручний час і місце, забезпечує доступ до широкого спектру навчальних матеріалів.   | Для підготовки фахівців туристичного бізнесу дистанційне навчання є ефективним засобом підвищення кваліфікації та отримання нових знань у різних сферах.  |
| 6 | <b>Дизайн-мислення (Design Thinking)</b> | Орієнтований на творчий процес вирішення проблем із фокусом на потреби клієнтів та користувачів.   | Використання дизайн-мислення у підготовці фахівців туризму сприяє розвитку інноваційного підходу до організації туристичних послуг, що дозволяє створювати унікальні та конкурентоспроможні продукти на ринку.  |
| 7 | <b>Активне навчання</b>                  | Стимулює здобувачів до самостійного мислення, аналізу інформації, розвитку комунікативних навичок та креативності.   | Застосування активних методів для вміння аналізувати ситуації, приймати рішення та взаємодіяти в команді. Для сфери туризму, це може бути симуляція реальних ситуацій, рольові ігри або обговорення реальних кейсів.  |
| 8 | <b>Інтерактивне навчання</b>             | Ефективне для розвитку критичного мислення, практичних навичок. Включає застосування таких інструментів, як віртуальна реальність, інтерактивні тренінги та онлайн-платформи і ін. | Інтерактивні методи є надзвичайно важливими для підготовки фахівців у туристичній сфері, оскільки вони дозволяють здобувачам зануритися в реальні або наближені до реальності умови, відпрацювати практичні навички та отримати досвід взаємодії з клієнтами та колегами. |

Джерело: складено автором

наприкінці заняття дозволяє оцінити рівень засвоєння знань [6].

Контроль і корекція навчального процесу. За допомогою прийомів навчання викладач може здійснювати контроль за розумінням

матеріалу, виявляти труднощі і коригувати навчальний процес. Наприклад, прийом самоконтролю дозволяє здобувачам оцінити власний рівень знань і скоригувати його відповідно до вимог навчальної програми [3].

Таблиця 3

## Інтеграція методів навчання у єдиний ефективний комплекс

| Інноваційні методи навчання | Організація і проведення навчання  | Стимулювання і мотивація здобувачів                                      | Контроль і самоконтроль в навчанні                                   | Традиційні методи  |
|-----------------------------|--|--|--|--|
| Контекстне навчання         | Симуляції реальних ситуацій, наочні, практичні методи                      | Мотивація через занурення у реальні ситуації                             | Оцінка дій здобувачів, самоконтроль                                  | Словесні, практичні (виконання завдань), індуктивно-дедуктивні (аналіз і пошук рішень)                       |
| Імітаційне навчання         | Рольові ігри, тренінги, наочні та практичні методи                         | Мотивація через створення умов, наближених до реальних                   | Контроль і аналіз отриманих результатів                              | Проблемно-пошукові (вирішення ситуацій), традиційні (пошук аналогій і застосування знань у нових умовах)     |
| Проблемне навчання          | Використання проблемно-пошукових та індуктивно-дедуктивних методів         | Мотивація у вирішенні складних задач, розвиток критичного мислення       | Оцінка проміжних результатів з можливістю корекції дій               | Словесні (дискусії), наочні (візуалізація проблемних ситуацій), практичні (робота над проектами)             |
| Модульне навчання           | Модулі, які опановуються поетапно, індуктивно-дедуктивні підходи           | Мотивація через чітко визначені етапи засвоєння знань у кожному модулі   | Контроль знань після кожного модуля з можливістю самоконтролю        | Словесні (лекції і ін.), практичні (завдання для закріплення знань), традиційні (взаємозв'язок тем)          |
| Дистанційне навчання        | Онлайн-платформи, де використовуються словесні, наочні та практичні методи | Мотивація через гнучкість навчання, доступність матеріалів               | Онлайн-тести, самостійні роботи, автоматизовані системи контролю     | Проблемно-пошукові (веб-квести), індуктивно-дедуктивні (аналіз ситуацій), традиційні (знання у нових умовах) |
| Дизайн-мислення             | Творчий процес вирішення проблем з орієнтацією на потреби клієнтів         | Мотивація до інноваційного мислення і створення унікальних рішень        | Перевірка рішень на практиці із врахуванням зворотного зв'язку       | Словесні, проблемно-пошукові (розробка нових продуктів), традиційні (творчі підходи у різних контекстах)     |
| Активне навчання            | Використання практичних занять, симуляцій, рольових ігор                   | Розвиток самостійності та ініціативності                                 | Самооцінка та взаємооцінка в групі                                   | Словесні (дискусії), наочні (візуалізація ситуацій), практичні (розв'язування кейсів)                        |
| Інтерактивне навчання       | Віртуальна реальність, інтерактивні тренінги та інноваційні проекти        | Інтерактивні технології, робота в групі, розвиток комунікаційних навичок | Оцінка через інтерактивні платформи, самооцінка та зворотний зв'язок | Словесні (онлайн-дискусії), наочні (віртуальна реальність), практичні (онлайн-симуляції)                     |

Джерело: складено автором

Прийоми навчання є невід'ємною складовою частиною методів навчання, які забезпечують їхню успішну реалізацію і досягнення навчальних цілей. Відсутність продуманих і ефективних прийомів може призвести до зниження якості навчання і неефективності навіть найкращих методичних підходів.

Приєм навчання – це конкретний спосіб або дія, що використовується викладачем для реалізації певного методу навчання з метою досягнення навчальних цілей.

Таблиця 4 демонструє, як інноваційні методи навчання можуть бути реалізовані через інтеграцію конкретних прийомів

Таблиця 4

## Реалізація прийомів навчання в інноваційних методах

| Інноваційний метод навчання | Прийоми навчання      | Опис реалізації  |
|-----------------------------|-----------------------|--|
| 1                           | 2                     | 3  |
| Контекстне навчання         | Словесні              | Кейс-стаді, ситуаційні задачі, де здобувачі аналізують реальні сценарії з туристичної індустрії.                           |
|                             | Наочні                | Візуалізація (карти, фото або відео з туристичних об'єктів).   |
|                             | Практичні             | Відвідування туристичних об'єктів або проходження стажування.  |
|                             | Проблемно-пошукові    | Вирішення реальних проблем, з якими стикаються туристичні компанії.  |
|                             | Індуктивно-дедуктивні | Аналіз конкретних випадків з подальшим формуванням загальних принципів діяльності в туристичному бізнесі.                  |
| Імітаційне навчання         | Словесні              | Проведення рольових ігор, де здобувачі вживаються в ролі працівників туристичних компаній або клієнтів.                    |
|                             | Наочні                | Використання відеоматеріалів для відтворення реальних сценаріїв.   |
|                             | Практичні             | Організація екскурсій, подорожей, вирішення конфліктних ситуацій.  |
|                             | Проблемно-пошукові    | Пошук рішень для складних ситуацій, що можуть виникнути під час роботи з туристами.  |
|                             | Індуктивно-дедуктивні | Вивчення реальних кейсів з подальшим застосуванням здобутих знань для вирішення інших подібних ситуацій.                   |
| Проблемне навчання          | Словесні              | Обговорення проблемних ситуацій та формування шляхів їх вирішення через групові дискусії або мозковий штурм.               |
|                             | Наочні                | Використання наочних матеріалів (схеми, графіки, презентації).   |
|                             | Практичні             | Реалізація проектів або практичних завдань.  |
|                             | Проблемно-пошукові    | Дослідження та аналіз проблемних аспектів у туризмі, альтернативні рішення та оцінка їх ефективності.                      |
|                             | Індуктивно-дедуктивні | Аналіз конкретних прикладів із застосуванням загальних принципів для вирішення нових проблем у туризмі.                    |
| Модульне навчання           | Словесні              | Структура модулів дозволяє зосередитися на засвоєнні окремих тем.  |
|                             | Наочні                | Включення до модулів наочних матеріалів (презентації, відео і ін.)   |
|                             | Практичні             | Після кожного модуля виконуються практичні завдання.   |
|                             | Проблемно-пошукові    | Включення проблемних завдань модуль, які здобувачі вирішують для підтвердження повного засвоєння знань.                    |
|                             | Індуктивно-дедуктивні | Здобувачі вивчають конкретні приклади, що дозволяють сформулювати загальні принципи і застосовують в інших модулях.        |
| Дистанційне навчання        | Словесні              | Використання онлайн-дискусій, відеоконференцій та форумів для обговорення навчальних матеріалів та обміну думками.         |
|                             | Наочні                | Використання презентацій, відеоматеріалів та віртуальних турів для надання наочного матеріалу через дистанційні платформи. |
|                             | Практичні             | Створення веб-сайту турагентства, розробка віртуального туру.  |
|                             | Проблемно-пошукові    | Вирішення проблемних ситуацій в туризмі, використовуючи дистанційні інструменти для дослідження та розробки рішень.        |

| Інноваційний метод навчання  | Прийоми навчання          | Опис реалізації   |
|------------------------------|---------------------------|---|
| 1                            | 2                         | 3   |
|                              | Індуктивно-дедуктивні     | Аналіз успішних прикладів і досвіду інших компаній через дистанційні ресурси  |
| <b>Дизайн-мислення</b>       | <b>Словесні</b>           | Ідеї і пропозиції для вирішення проблем, орієнтуючись на потреби туристів (обговорення концепцій нових турпродуктів, послуг).                     |
|                              | <b>Наочні</b>             | Використання візуальних інструментів (мапи подорожей, презентації)  |
|                              | <b>Практичні</b>          | Створення інноваційного туристичного маршруту.  |
|                              | <b>Проблемно-пошукові</b> | Пошук інноваційних рішень проблем, орієнтуючись на потреби клієнтів та застосовуючи методологію дизайн-мислення.                                  |
|                              | Індуктивно-дедуктивні     | Студенти вивчають успішні приклади застосування дизайн-мислення в туризмі та використовують ці знання для розробки нових рішень.                  |
| <b>Активне навчання</b>      | <b>Словесні</b>           | Викладач застосовує обговорення, дискусії та мозковий штурм.  |
|                              | <b>Наочні</b>             | Використання презентацій, схем, карт та відеоматеріалів.  |
|                              | <b>Практичні</b>          | Студенти залучаються до практичних занять (симуляції, рольові ігри), або виконання завдань, що моделюють реальні ситуації в туризмі.              |
|                              | <b>Проблемно-пошукові</b> | Проблемні завдання, що вимагають аналізу та пошуку рішень (аналіз ситуації на ринку туризму, розробка стратегії для турагентства).                |
|                              | Індуктивно-дедуктивні     | Вивчення успішних кейсів у туризмі та їх застосування до нових ринків.  |
| <b>Інтерактивне навчання</b> | <b>Словесні</b>           | Інтерактивні обговорення, дискусії, мозковий штурм з використанням онлайн-платформ.   |
|                              | <b>Наочні</b>             | Інтерактивні презентації, карти або інші візуальні засоби.  |
|                              | <b>Практичні</b>          | Робота в групах, спільні проекти розробка туристичного маршруту.  |
|                              | <b>Проблемно-пошукові</b> | Навчальні проекти, що вимагають вирішення реальних або гіпотетичних проблем (розробка стратегії виходу туристичної компанії на новий ринок).      |
|                              | Індуктивно-дедуктивні     | Використання прикладів для формування загальних принципів (індукція), а також застосування цих принципів для вирішення інших ситуацій (дедукція). |

Джерело: складено автором

навчання. Кожен прийом допомагає максимально ефективно використовувати потенціал обраного методу, забезпечуючи глибоке засвоєння матеріалу, розвиток критичного мислення та підвищення професійної компетентності здобувачів у сфері туризму.

За результатами власних спостережень під час викладання освітніх компонентів «Організація туристичних подорожей» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Інноваційні технології в туризмі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої

освіти, спеціальності «Туризм і рекреація» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, було виявлено висновки щодо актуальних методів навчання (рис. 2).

Для бакалаврів

1. *Інтерактивне навчання* виявилось найактуальнішим методом (90%). Воно забезпечує активну участь здобувачів у навчальному процесі, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку комунікативних навичок.

2. *Активне навчання* займає важливе місце (85%), оскільки воно стимулює здобува-



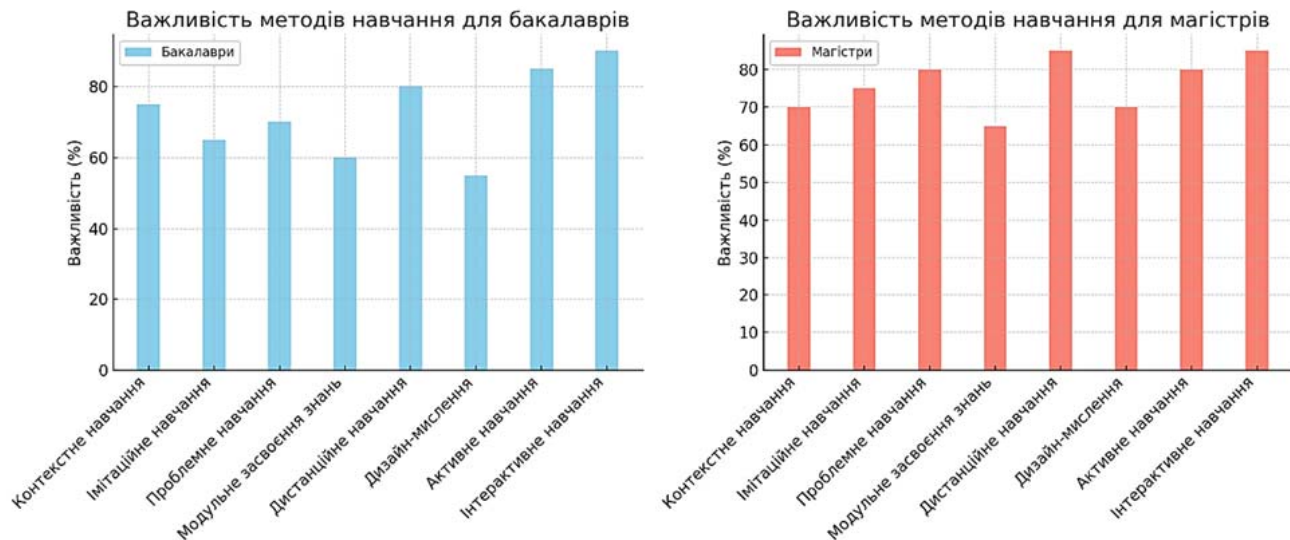


Рис. 2. Важливість методів навчання

Джерело: складено автором

чів до самостійного розв'язання задач і критичного мислення.

3. *Дистанційне навчання* (80%) набуває значення через свою зручність та гнучкість, що особливо важливо в умовах сучасних викликів.

4. *Контекстне навчання* (75%) та *проблемне навчання* (70%) допомагають здобувачам застосовувати теоретичні знання на практиці, що підвищує їх готовність до реальних професійних ситуацій.

Для магістрів

1. *Проблемне навчання* (80%) є пріоритетним методом для магістрів. Це обумовлено необхідністю розвитку навичок вирішення складних завдань та підготовки до дослідницької діяльності.

2. *Дистанційне навчання* (85%) також високо цінується серед магістрів, оскільки дає можливість отримувати знання у зручному форматі, поєднуючи навчання з іншими видами діяльності.

3. *Інтерактивне навчання* (85%) і *активне навчання* (80%) залишаються важливими, підкреслюючи потребу в активній взаємодії і розвитку практичних навичок на вищому рівні освіти.

4. *Імітаційне навчання* (75%) та *дизайн-мислення* (70%) стають важливими інструментами для магістрів, дозволяючи відпрацьовувати реальні сценарії і розвивати креативність та інноваційний підхід у сфері туризму.

Щоб застосовувати інноваційні методи навчання, які описані у статті, під час викла-

дання ОК, вважаємо за необхідне підвищувати свій рівень обізнаності НПП через проходження стажування, сертифікатні курси, тренінги, семінари, участь у міжнародних освітніх програмах, а також постійне вдосконалення педагогічних навичок шляхом самоосвіти та обміну досвідом з колегами. Як приклад, для досконалого володіння методом дизайн-мислення, автором успішно пройдені курси: «Дизайн-мислення для інновацій» (рис. 3). Автор є постійним учасником он-лайн воркшопів присвячених інтеграції цього методу в навчальні процеси.

**Висновки.** Сучасна підготовка фахівців у сфері туристичного бізнесу вимагає інтеграції інноваційних педагогічних технологій, що значно підвищує якість навчального процесу та адаптує студентів до динамічного ринку праці. До ключових інноваційних методів належать контекстне, імітаційне, проблемне навчання, а також дизайн-мислення, активне та інтерактивне навчання. Ці методи дозволяють створити навчальні програми, що базуються на практичних ситуаціях, спрямованих на вирішення реальних проблем та розвиток креативного мислення.

*Контекстне та проблемне навчання* стимулюють здобувачів до вирішення практичних завдань, наближаючи їх до реальних умов туристичного бізнесу. *Імітаційне навчання* дозволяє моделювати реальні сценарії туристичних подорожей і ситуацій, що сприяє розвитку професійних навичок. *Дизайн-мислення* орієнтоване на розвиток творчих підходів до вирішення завдань, що є важливим аспектом

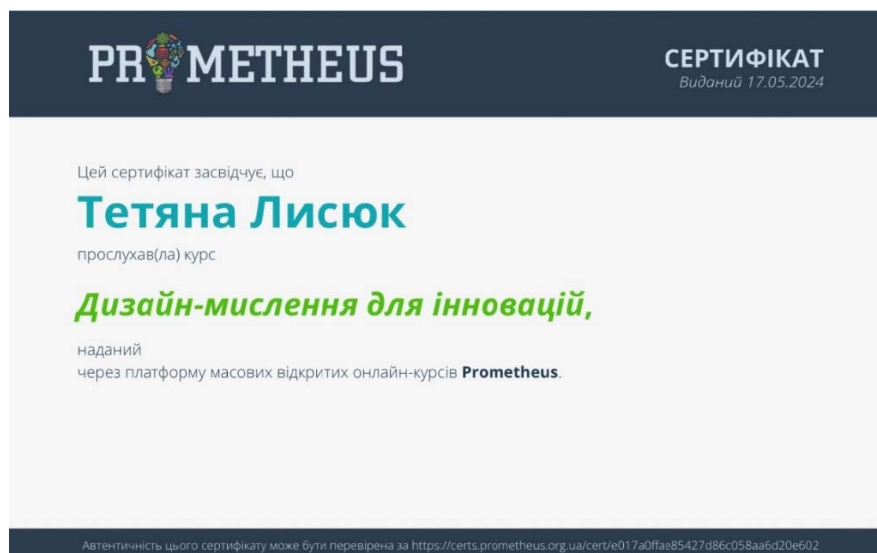


Рис. 3. Сертифікат он-лайн курсів Prometheus

інновацій у туризмі. Активне та інтерактивне навчання сприяють залученню здобувачів до процесу обговорення та роботи в командах, що посилює їх комунікативні та лідерські навички.

Для успішної інтеграції інноваційних методів важливо постійно підвищувати кваліфікацію викладачів через сертифікатні курси, тренінги та стажування. Використання таких методів дозволяє значно покращити якість

підготовки фахівців та зробити їх конкурентоспроможними на вітчизняному та міжнародному ринку.

Отож, інноваційні педагогічні технології відіграють ключову роль у підготовці фахівців туристичного бізнесу. Вони забезпечують здобувачів необхідними знаннями та навичками, дозволяючи їм адаптуватися до сучасних вимог індустрії, стимулюють творчий підхід та професійний розвиток.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сингаївська І. В. Використання інтерактивних методів навчання при підготовці майбутніх фахівців туристичної сфери. *Регіональний туризм: сучасний стан та шляхи оптимізації* : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 2 квіт. 2021 р. Київ : КРОК, 2021. С. 160–162. URL: [https://tourlib.net/statti\\_ukr/syngaivska.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/syngaivska.htm)
2. Sushchenko O., Akhmedova O., Stryzhak O. The use of interactive training technologies in teaching academic disciplines for students of tourism specialities. *Access to science, business, innovation in digital economy*. 2021. Vol. 2(1). P. 28–39. DOI: [https://doi.org/10.46656/access.2021.2.1\(3\)](https://doi.org/10.46656/access.2021.2.1(3)).
3. Остап'юк Я. І., Миронов Ю. Б. Проблеми підготовки туристичних кадрів на сучасному етапі розвитку ринку туристичних послуг в Україні. *Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 28 жовт. 2021 р. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2021. 360 с. URL: [https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Tezi\\_III-konf\\_2021-FINAL.pdf#page=304](https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Tezi_III-konf_2021-FINAL.pdf#page=304).
4. Мізюк Б. М. Інтерактивні технології підготовки фахівців у сфері туризму. *Актуальні проблеми економіки і торгівлі в сучасних умовах євроінтеграції* : матеріали наук. конф., м. Львів, 10–11 трав. 2018 р. Львів : ЛТЕУ, 2018. 386 с. URL: [https://tourlib.net/statti\\_ukr/mizjuk4.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/mizjuk4.htm).
5. Матросова В. О., Перерва П. Г., Матросов О. Д. Кадрове забезпечення галузі туризму та гостинності. Видавництво Львівської політехніки. 2019. С. 515–516.
6. Підготовка кадрів для активного туризму (н.д.). URL: <http://referatss.com.ua/work/pidgotovka-kadriv-dljaaktivnogo-turizmu-organizacija-shkil-seminariv-kursiv/>

#### REFERENCES:

1. Synhavska, I. V. (2021). The Use of Interactive Teaching Methods in the Training of Future Tourism Professionals. *Regional Tourism: Current State and Ways of Optimization: Proceedings of the 1st International Scien-*

tific and Practical Conference, 160–162. Kyiv: KROK. Retrieved from [https://tourlib.net/statti\\_ukr/syngavivska.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/syngavivska.htm) [in Ukrainian].

2. Sushchenko, O., Akhmedova, O. & Stryzhak, O. (2021). The use of interactive training technologies in teaching academic disciplines for students of tourism specialities. *Access to science, business, innovation in digital economy*, 2(1), 28–39. DOI: [https://doi.org/10.46656/access.2021.2.1\(3\)](https://doi.org/10.46656/access.2021.2.1(3)).

3. Ostapyuk, Ya. I. & Myronov, Yu. B. (2021). Problems of training tourist personnel at the current stage of development of the tourist services market in Ukraine. Educational reform in Ukraine. Informational and analytical support. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference. Kyiv. Retrieved from [https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Tezi\\_III-konf\\_2021-FINAL.pdf#page=304](https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Tezi_III-konf_2021-FINAL.pdf#page=304) [in Ukrainian].

4. Mizyuk, B. M. (2018). Interactive technologies for training specialists in the field of tourism. Actual problems of economy and trade in modern conditions of European integration. Proceedings of the Scientific Conference. Lviv. Retrieved from [https://tourlib.net/statti\\_ukr/mizjuk4.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/mizjuk4.htm) [in Ukrainian].

5. Matrosova V. O., Break P. G. & Matrosov O. D. (2019) Kadrove zabezpechennya haluzi turyzmu ta hostynnosti [Staffing of tourism and hospitality]. Lviv Polytechnic Publishing House, pp. 515–516.

6. Pidhotovka kadriv dlya aktyvnoho turyzmu [Training for active tourism] (n.d.). Available at: <http://referatss.com.ua/work/pidgotovka-kadriv-dlja-aktivnogo-turizmu-organizacija-shkil-seminariv-kursiv> [in Ukrainian].